

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 รูปแบบการศึกษา

วิธีการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับปรุงร้านขายของชำในเขตอำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่ เป็นการศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้ประกอบการร้านขายของชำตัดสินใจปรับปรุงร้าน หรือไม่ปรับปรุงร้าน ตามโครงการร้านซื้อสะดวก (การปรับปรุงร้านค้า ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์) โดยมุ่งเน้นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้

3.1.1 ศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการร้านขายของชำ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

3.1.2 ศึกษาลักษณะและปัญหาในการดำเนินงานของร้านขายของชำในเขตอำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่

3.1.3 ศึกษาปัจจัยที่มีผลทำให้ผู้ประกอบการร้านขายของชำในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ต้องการหรือไม่ต้องการรับความช่วยเหลือในการปรับปรุงร้าน ตามโครงการร้านซื้อสะดวกจาก กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

3.2 ประชากรที่ศึกษา

ประชากรเป้าหมายทั้งหมด เป็นผู้ประกอบการร้านขายของชำที่จดทะเบียนพาณิชย์ ใน เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในระหว่างปี 2541 – 2545 ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 536 ร้านค้า (สำนักงาน พัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดเชียงใหม่, 2545) โดยใช้วิธีคำนวณหาขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม ณ ระดับความคลาดเคลื่อน 5% โดยใช้สูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2} \Rightarrow \frac{536}{1 + 536(0.05)^2} = 229.059$$

เมื่อกำหนดให้ : n = จำนวนตัวอย่างการวิจัยที่จะต้องทำการสุ่มเลือก

N= จำนวนประชากรการวิจัยทั้งหมด ซึ่งมีค่าเท่ากับ 536 ร้าน

e = ความคลาดเคลื่อน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.05

3.3 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างการศึกษาผู้ประกอบการร้านขายของชำ ที่จดทะเบียนพาณิชย์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในท้องที่ทั้ง 17 ตำบล จำนวน 230 ราย โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ³ (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนของผู้ประกอบการร้านขายของชำ ซึ่งแบ่งตามตำบลต่างๆ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งหมด 17 ตำบล ดังนี้

ตาราง 3.1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการร้านขายของชำ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ที่	ตำบล	จำนวน (ร้าน)	จำนวนตัวอย่าง
1	ช้างคลาน	44	19
2	ช้างเผือก	87	37
3	ช้างม่อย	43	18
4	ท่าศาลา	20	9
5	ป่าแดด	21	9
6	ป่าตัน	22	9
7	พระสิงห์	23	10
8	ฟ้าฮ่าม	25	11
9	แม่เหียะ	21	9
10	วัดเกต	59	25
11	ศรีภูมิ	47	20
12	สันป่าเป้า	1	1
13	สันผีเสื้อ	7	3
14	สุเทพ	53	22
15	หนองป่าครั่ง	12	5
16	หนองหอย	21	9
17	หายยา	30	13
รวมทั้งสิ้น		536	230

³ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. การวิจัยธุรกิจ. กรุงเทพฯ : A.N. การพิมพ์, 2541.

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ โดยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

3.4.1 ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการร้านขายของชำ ซึ่งได้แก่

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) สถานภาพการสมรส
- 4) ระดับการศึกษา
- 5) จำนวนสมาชิกในครอบครัว
- 6) ระยะเวลาในการเปิดดำเนินกิจการร้านขายของชำ
- 7) ขนาดของร้านขายของชำ

3.4.2 ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะและปัญหาการดำเนินงานร้านขายของชำ โดยจัดเป็นข้อคำถาม จำนวน 23 ข้อ ให้ผู้ประกอบการร้านขายของชำ เลือกตอบคำถาม ตามหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) ลักษณะของกิจการ
- 2) การประกอบอาชีพอื่นของผู้ประกอบการร้านขายของชำ
- 3) จำนวนลูกจ้างภายในร้านขายของชำ
- 4) ระยะเวลาในการเปิดปิดร้าน
- 5) ลักษณะของร้านขายของชำ
- 6) ที่ตั้งร้านขายของชำกับที่อยู่อาศัยของผู้ประกอบการ
- 7) สถานที่จอดรถ สำหรับลูกค้าโดยเฉพาะ
- 8) ยอดขายต่อวันของร้านขายของชำ
- 9) ประเภทของสินค้าที่นำมาจำหน่ายภายในร้าน
- 10) การตั้งราคาขายสินค้า
- 11) ลักษณะการขายสินค้าของผู้ประกอบการ
- 12) รูปแบบการจำหน่ายสินค้าหรือบริการอื่นของร้านขายของชำ
- 13) การกระตุ้นยอดขาย
- 14) วิธีการกระตุ้นยอดขาย
- 15) การลงบัญชีรายรับ – รายจ่ายประจำวัน
- 16) การตรวจนับสินค้าคงเหลือ

- 17) ความถี่ในการตรวจนับสินค้าคงเหลือ
- 18) การสั่งซื้อสินค้าจากแหล่งต่าง ๆ ของร้านขายของชำ
- 19) ลักษณะการจ่ายเงินซื้อสินค้า
- 20) ระยะเวลาในการได้รับสินเชื่อ
- 21) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการค้าต่อเดือน (ไม่รวมต้นทุนสินค้า)
- 22) การตกแต่งหรือปรับปรุงร้านค้าในรอบ 1 – 2 ปี ของผู้ประกอบการ
- 23) ปัญหาดำเนินงานร้านขายของชำ

3.4.3 ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเข้าร่วม โครงการร้านซื้อสะดวก (กิจกรรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์) ของผู้ประกอบการร้านขายของชำ โดยจัดแบ่งข้อคำถามตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- 1) การรับรู้ข่าวสารข้อมูลโครงการซื้อสะดวก (การปรับปรุงร้าน) ของผู้ประกอบการ
- 2) การประชาสัมพันธ์โครงการร้านซื้อสะดวก ผ่านสื่อต่าง ๆ
- 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของกระทรวงพาณิชย์ ในการคัดเลือกร้านขายของชำ เข้าร่วมโครงการร้านซื้อสะดวก
- 4) ความต้องการปรับปรุงร้านหรือไม่ปรับปรุงร้านของผู้ประกอบการตามโครงการฯ และเหตุผลประกอบ
- 5) ความต้องการและไม่ต้องการรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นในรูปแบบอื่น และเหตุผลประกอบ

3.4.4 ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบการร้านขายของชำ ต้องการปรับปรุงร้าน ตาม โครงการร้านซื้อสะดวก (การปรับปรุงร้าน) ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

เป็นแบบสอบถามประเภทปลายปิด เป็นลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) อิทธิพลออกเป็น 5 ระดับ ตามแนวทางของไลเคอร์ท (Likert Scale) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบตามระดับการให้ความสำคัญ คือ มีอิทธิพลมากที่สุด มีอิทธิพลมาก มีอิทธิพลปานกลาง มีอิทธิพลน้อย และมีอิทธิพลน้อยที่สุด

3.4.5 ตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบการร้านขายของชำ ไม่ต้องการปรับปรุงร้าน ตามโครงการร้านซื้อสะดวก (การปรับปรุงร้าน) ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

เป็นแบบสอบถามประเภทปลายเปิด เป็นลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) อิทธิพลออกเป็น 5 ระดับ ตามแนวทางของไลเคอร์ท (Likert Scale) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบตามระดับการให้ความสำคัญ คือ มีอิทธิพลมากที่สุด มีอิทธิพลมาก มีอิทธิพลปานกลาง มีอิทธิพลน้อย และมีอิทธิพลน้อยที่สุด

3.5 กรอบแนวความคิดของการศึกษาวิจัย

จากการศึกษาทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการปรับปรุงร้านขายของชำ ทำให้ทราบคุณสมบัติของผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (ข้อมูลทั่วไป) ลักษณะการดำเนินงานของผู้ประกอบการ ปัญหาในการดำเนินงานของผู้ประกอบการ การดำเนินงานตามโครงการร้านซื้อสะดวก (การปรับปรุงร้าน) ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ และปัจจัยที่มีผลต่อการปรับปรุงร้านขายของชำในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสามารถกำหนดเป็นกรอบแนวความคิดของการศึกษาวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ได้ตามแผนภูมิดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ ได้แก่

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) สถานภาพสมรส
- 4) ระดับการศึกษา
- 5) จำนวนสมาชิกในครอบครัว
- 6) ระยะเวลาในการเปิดดำเนินกิจการ
- 7) ขนาดของร้านค้า

ต้องการปรับปรุงร้าน
ตามโครงการร้านซื้อ

ไม่ต้องการปรับปรุง
ร้าน ตามโครงการร้าน
ซื้อสะดวก

ลักษณะและปัญหาของการดำเนินงานร้านขายของชำ

- 1) ลักษณะการดำเนินงานร้านขายของชำ
- 2) ปัญหาในการดำเนินงานร้านขายของชำ

การเข้าร่วมโครงการร้านซื้อสะดวก

- 1) เหตุผลของผู้ประกอบการที่ต้องการเข้าร่วมโครงการฯ
- 2) เหตุผลของผู้ประกอบการที่ไม่ต้องการเข้าร่วมโครงการฯ

ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับปรุงร้าน

- 1) ปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบการ ต้องการปรับปรุงร้าน
- 2) ปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบการ ไม่ต้องการปรับปรุงร้าน

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมด จะถูกนำมาตรวจสอบความถูกต้อง และทำการบันทึกรหัสของข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อประมวลผล โดยใช้โปรแกรม SPSS for windows โดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

3.6.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้อธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และ ค่าเฉลี่ย (Mean)

3.6.2 การวัดระดับอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ได้แบ่งมาตรฐานของระดับอิทธิพลโดยใช้มาตรวัดแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Likert Scale) ออกเป็น 5 ระดับ คือ มีอิทธิพลมากที่สุด มีอิทธิพลมาก มีอิทธิพลปานกลาง มีอิทธิพลน้อย และมีอิทธิพลน้อยที่สุด ในการแปลความหมายของคะแนน ใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นเกณฑ์ และได้ใช้หลักเกณฑ์ในการแปลผลโดยวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ย (Mean) ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ระดับการให้ความสำคัญ	คะแนน
ให้ความสำคัญมากที่สุด	5
ให้ความสำคัญมาก	4
ให้ความสำคัญปานกลาง	3
ให้ความสำคัญน้อย	2
ให้ความสำคัญน้อยที่สุด	1

โดยนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ย โดยยึดถือหลักเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับการให้ความสำคัญ
4.50 – 5.00	มากที่สุด
3.50 – 4.49	มาก
2.50 – 3.49	ปานกลาง
1.50 – 2.49	น้อย
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด

3.6.3 สถิติแบบ Non – Parametric โดยใช้ค่า Chi – Square เป็นการทดสอบสมมติฐานว่าตัวแปร 2 ตัว ระหว่างข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการร้านขายของชำ กับความต้องการปรับปรุงหรือไม่ปรับปรุงร้าน ตามโครงการร้านซื้อสะดวก ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่

3.7 การรายงานผลการศึกษา

ใช้การรายงานเชิงสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการอธิบายข้อมูล และนำเสนอในรูปแบบตารางค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved